

DET KONGELIGE
FORSVARSDPARTEMENT

Høringsinstanser iht. vedlagte høringsliste

Tidl. ref.

Vår ref.

2011/02725-93/FD II 5/MBI/395,SPMP

Dato

11 JUL 2013

**HØRING - NY LOV OM FORSVARETS ANSVAR FOR Å AVVERGE
LUFTBÅRNE TERRORANSLAG OG FORSVARETS BISTAND TIL POLITIET**

1. Innledning

Det ble i februar 2012 etablert en arbeidsgruppe bestående av representanter fra Forsvarsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet med mandat til å utarbeide forslag til lovforankring av FOR 2012-06-22 nr. 581 Instruks om Forsvarets bistand til politiet (bistandsinstruksen). Det ble senere besluttet at lovforslaget også skulle omfatte Forsvarets ansvar for å avverge luftbårne terroranslag og fra dette tidspunkt ble også Utenriksdepartementet representert i arbeidsgruppen. Arbeidsgruppen gjennomførte sitt siste møte 19. april d.å.

Forsvarsdepartementets forslag til ny lov om Forsvarets ansvar for å avverge luftbårne terroranslag og Forsvarets bistand til politiet sendes med dette ut på høring.

Høringsfristen settes til 11. oktober 2013.

2. Lovforslaget

2.1 Generelt

Det har siden terroranslaget 22. juli 2011 vært et stort fokus på å forbedre ivaretagelse av samfunnssikkerheten i Norge, herunder det sivil-militære samarbeidet og Forsvarets bistand til politiet spesielt. Regjeringen har redegjort for viktigheten av dette arbeidet

Vedlegg: 1

både i Prop. 73S (2011-2012) *Et forsvar for vår tid*, i Meld.St.29 (2011-2012) *Samfunnssikkerhet* og Meld.St.21 (2012-2013) *Terrorberedskap*.

Når det gjelder sivil-militært samarbeid generelt og forholdet mellom Forsvaret og politiet spesielt, vises det for det første til Prop. 73S (2011-2012) *Et forsvar for vår tid*, som behandler dette temaet i punkt 5.4 Totalforsvar, beredskap, øving og trening. I punkt 5.4.1 side 53 sies følgende:

Politiet har ansvar for å forebygge og bekjempe terror som ikke er å anse som et væpnet angrep. Forsvaret vil i slike situasjoner kunne ha en bistandsrolle. Ved omfattende terrorangrep kan det være aktuelt å bistå med både land-, sjø- og luftstridskrefter fra Forsvaret. Videre kan Forsvarets spesialkommando bistå politiet med kontra-terror operasjoner. Forsvaret har et selvstendig ansvar for å håndtere terroranslag som konstateres å være et «væpnet angrep» på Norge som utløser selvforsvarsrett etter internasjonal rett. I tillegg har Forsvaret et selvstendig ansvar for å håndtere luftbårent terroranslag («renegade»).

Departementet foreslår å lovregulere Forsvarets ansvar for å avverge luftbårne terroranslag og Forsvarets bistand til politiet i én lov. Lovforslaget består av to deler. I tråd med lovforslaget er formålet med loven å bidra til stats- og samfunnssikkerheten ved å legge forholdene til rette for at Forsvaret på en effektiv måte kan avverge luftbårne terroranslag og bistå politiet i deres oppdragsløsning.

2.2 Lovforslagets første del Forsvarets ansvar for å avverge luftbårne terroranslag

Departementet anser det viktig at håndtering av luftbårne terroranslag får forankring i formell norsk lov og fremlegger derfor lovforslag om Forsvarets ansvar for å avverge slike terroranslag. Lovens første del inneholder bestemmelser om virkeområde, en definisjonsbestemmelse og bestemmelser om overordnet ansvar. Det foreslås en uttrykkelig bestemmelse om at virkeområdet til denne delen av loven begrenses av de regler som følger av folkeretten. I sistnevnte bestemmelse videreføres den hovedregel at det er Forsvarsdepartementet som treffer beslutning om hvordan luftbårne terroranslag skal avverges, herunder gjennom bruk av makt, og at det er Forsvaret som gjennomfører slike oppdrag. Bestemmelsen regulerer også hvordan en eventuell bruk av makt skal gjennomføres basert på «minste inngreps prinsipp» og at midlene som anvendes skal være nødvendige og forholdsmessige.

Det presiseres at Forsvarets ansvar for å håndtere ytre angrep for øvrig finner sin hjemmel i folkerettens regler om suverenitetshevdelse og således ikke krever hjemmel i norsk lov.

2.3 *Lovens annen del Forsvarets bistand til politiet*

Lovens annen del regulerer Forsvarets bistand til politiet hovedsakelig i tråd med hovedlinjene i bistandsinstruksen. Videre foreslås bestemmelser om virkeområde, om de ulike bistandsformene og bestemmelser om forutsetninger for bistand og ansvar og ledelse av bistandsoppdrag.

De to bistandsformene som er regulert i bistandsinstruksen foreslås videreført. I tillegg foreslår departementet en tredje bistandsform kalt etterretnings- og sikkerhetsbistand. Vi ber spesielt om høringsinstansenes syn på dette.

Departementet foreslår videre en noe annen ordlyd hva gjelder forutsetningene for bistand etter § 9 enn ordlyden i bistandsinstruksen idet departementet foreslår å opprette et skille mellom hvilke forutsetninger som skal legges til grunn i krise-/akuttsituasjoner og hvilke som skal legges til grunn ved forhåndsplanlagt bistand, hvor man har bedre tid. Vi ber om høringsinstansenes syn på dette forslaget.

3. Om høringen og videre prosess

Dette høringsbrevet, høringsnotatet og listen over høringsinstanser er tilgjengelig for nedlasting på www.regjeringen.no/nb/dep/fd

Med hilsen

Svein Efstad (e.f.)
ekspedisjonssjef

for Geir Anders Fagerheim
avdelingsdirektør

Høringsliste – høringsnotat om lov om Forsvarets ansvar for å avverge luftbårne terroranslag og Forsvarets bistand til politiet

Advokatforeningen
Agder politidistrikt
Akademikerne
Asker og Bærum politidistrikt
Avinor AS
Befalets fellesorganisasjon
Den norske advokatforening
Den norske dommerforening
Departementene
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Fellesforbundet
Folk og forsvar
Follo politidistrikt
Forsvarets forskningsinstitutt
Forsvarsstaben
Generaladvokaten
Gudbrandsdalen politidistrikt
Haugaland og Sunnhordland politidistrikt
Hedmark politidistrikt
Helgeland politidistrikt
Hordaland politidistrikt
Hovedredningssentralene for Sør-Norge og Nord-Norge
Institutt for forsvarsstudier
Juridisk fakultet Universitet i Bergen
Juridisk fakultet Universitet i Oslo

Juridisk fakultet Universitet i Tromsø
Kommunenes sentralforbund
Krigsskoleutdannede offiserers landsforening
Kriminalpolitisenralen
Landsorganisasjonen i Norge
Landsutvalget for Tillitsvalgte i Forsvaret
Luftfartstilsynet
Midtre Hålogaland politidistrikt
Nasjonal sikkerhetsmyndighet
NHO Luftfart
Nord-Trøndelag politidistrikt
Nordmøre og Romsdal politidistrikt
Nordre Buskerud politidistrikt
Norges Forsvarsforening
Norges Juristforbund
Norges Offisersforbund
Norges Reserveoffiserers forbund
Norsk Folkehjelp
Norsk senter for menneskerettigheter
Norsk Tjenestemannslag
Norwegian Air Shuttle AS
Oslo politidistrikt
Politidirektoratet
Politiets fellesforbund
Politihøgskolen
Politiets sikkerhetstjeneste
Regjeringsadvokaten
Riksadvokaten

Rogaland politidistrikt

Romerike politidistrikt

Røde kors

Salten politidistrikt

SAS Norge

Sivilombudsmannen

Sogn og Fjordane politidistrikt

Stortingets ombudsmann for Forsvaret

Sunnmøre politidistrikt

Søndre Buskerud politidistrikt

Sør-Trøndelag politidistrikt

Telemark politidistrikt

Troms politidistrikt

Vestfinnmark politidistrikt

Vestfold politidistrikt

Vestoppland politidistrikt

ØKOKRIM

Østfinnmark politidistrikt

Østfold politidistrikt

Widerøe's Flyveselskap AS

Yrkesorganisasjonenes sentralforbund